

รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร

THE ADMINISTRATIVE MODEL FOR THE DEVELOPMENT OF STUDENT SUPPORT SYSTEM IN
SCHOOLS UNDER THE BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION

ภูษนิศา คารวพงศ์¹, วิภาภรณ์ ภู่วัฒนกุล, อัจฉรา วัฒนานรงค์ และสมศักดิ์ เอี่ยมคงสี

Phusanisa Karawapong¹, Vipaporn Poovatanakul,

Atchara Wattananarong, and Somsak Aeamkongsee

วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา ประเทศไทย

College of Management, University of Phayao, Thailand

lak_pscho@hotmail.com¹

Received 9 October June 2023; Revised 10 October 2024; Accepted 10 April 2025.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร 2) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และ 3) เพื่อประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ได้ศึกษาหลักการแนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา เป็นกรอบการวิจัย กลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2566 จำนวน 121 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชนิด คือ 1) แบบสัมภาษณ์ และ 2) แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) ตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลการวิจัย (CFA) การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (SEM) วิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล (Path Analysis) ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ พบว่า 1) ปัจจัยภายในและภายนอก ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความสำเร็จของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมากที่สุด 2) ตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยและ 3) การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในระดับมากที่สุด และผู้เกี่ยวข้องกับการใช้รูปแบบ พบว่า การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

องค์ความรู้/ข้อค้นพบจากงานวิจัยนี้ สถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษา สามารถนำผลของรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปปฏิบัติจริงในสถานศึกษา ในการฝึกอบรมบุคลากรและผู้เกี่ยวข้องให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลเพื่อทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐาน

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหาร, ความสำเร็จ, ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ABSTRACT

The purposes of this research used qualitative and quantitative methods were to : 1) Study factors affecting the success of student care and support systems in schools. under the jurisdiction of Bangkok Metropolitan Administration, 2) Examine the consistency of the causal factor model of the student care and support system in school. under Bangkok Metropolitan Administration with empirical data, and 3) evaluate appropriateness, possibility and usefulness of the management model for developing student care and support systems in schools. The sample group consisted of 121 schools under Bangkok Metropolitan Administration, academic year 2023. Research tools included an interview from and questionnaires. Statistics used included percentage (Percentage), mean (M), and standard deviation (SD), analysis of the Pearson Correlation Coefficient, Harmony of the research model (CFA), Structural Equation Modeling (SEM), and Analysis of influence paths (Path Analysis). The results of the research according to the purpose of the study were found that 1) Internal and external factors overall were at the highest level, and the success of the student support system in school. under Bangkok Metropolitan Administration was also at the highest level, 2) the model of the causal factor was confirmed by the empirical data, and 3) the model of the causal factor evaluated by the experts was appropriate and possible at the highest level. In addition, the model evaluated by those involved in the use of the model was also found to be possible and useful at the highest level.

Knowledge/findings from this research will be benight for schools under Bangkok Metropolitan Administration, administrators, teachers, and those involved in education. The results of the developed model can be put into practice in schools. to develop personnel and organizations to work efficiently and effectived for the standard quality of the students.

Keywords: Administrative Model, Achievement, Student Support System

“...เยาวชนทุกคนมิได้ต้องการทำตัวให้ตกต่ำหรือให้เป็นปัญหาแก่สังคมประการใด แท้จริงต้องการเป็นคนดีมีความสำเร็จ มีฐานะ มีเกียรติ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่นแต่การที่จะบรรลุถึงประสงค์นั้น จำเป็นต้องอาศัยผู้แนะนำควบคุมให้ดำเนินไป โดยถูกต้องในฐานะหน้าที่ที่เป็นครู เป็นอาจารย์ เป็นผู้บริหารการศึกษา ท่านจะช่วยเขาได้มากที่สุดเพราะมีส่วนควบคุมดูแลใกล้ชิดอยู่ทุก ๆ ด้านรองลงมาจากบิดามารดา...” (พระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร ในวันอังคารที่ 28 พฤศจิกายน 2515 อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.2547 : 4) (Office of the Basic Education Commission, 2004)

จากพระบรมราโชวาทข้างต้น การศึกษานับเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาคนให้มีความเจริญงอกงาม ก้าวหน้าทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม วัฒนธรรม และสติปัญญา โรงเรียนหรือสถานศึกษาจึงมีส่วนร่วมในบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในการดูแลช่วยเหลือ อบรมสั่งสอน ฝึกฝนจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่เหมาะสม เพื่อให้นักเรียนได้เจริญเติบโตเป็นบุคคลที่สมบูรณ์แบบสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ จึงต้องมีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิด ความจำเป็นในการพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคม ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้น นอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริม สนับสนุนนักเรียนแล้วการป้องกัน และการช่วยเหลือปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนา เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนไปอย่างมากทั้งด้านการสื่อสาร เทคโนโลยีต่าง ๆ ซึ่งนอกจากจะส่งผลกระทบต่อผู้คนทั้งเชิงบวกและเชิงลบเช่นกัน (Office of the Basic Education Commission, 2009)

นอกจากนั้นกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้ทุกโรงเรียนดำเนินการช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ อย่างเป็นรูปธรรมและให้มีคุณภาพ ระบบการช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาถือว่ามีความสำคัญเป็นอย่างมากในการที่จะพัฒนานักเรียนให้มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 และเป็นคนไทยยุคใหม่ที่มีความสมบูรณ์แบบทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ตลอดจนมีจิตสาธารณะเพื่อสังคม นอกจากนี้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนภายในสถานศึกษายังเป็นกระบวนการหนึ่งในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่จะดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีขั้นตอน วิธีการ และเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน มีครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานดังกล่าว โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (Ministry of Education, 2018)

ดังนั้น สำนักการศึกษา (Department of Education, 2016) จึงได้ดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนกรุงเทพมหานคร โดยร่วมมือกับกรมสุขภาพจิต สถาบันราชานุกูล และศูนย์สุขภาพจิต 13 จัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนร่วมกัน เด็กกลุ่มเสี่ยงที่มีปัญหาพฤติกรรม อารมณ์ การเรียนรู้ ตามแนวทางที่กำหนดในการทำงานร่วมกัน โดยนำกระบวนการของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน ซึ่งสอดคล้องกับกระบวนการของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Office of the Basic Education Commission, 2016) ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การ

ส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน และ 5) การส่งต่อ แต่อย่างไรก็ตามจากการประมวลรายงานการประเมิน ผลการดำเนินงานสุขภาวะทางใจของนักเรียนโรงเรียนปี 2561 ของสำนักงานเขต ประเวศ (ฝ่ายการศึกษา สำนักงานเขตประเวศ, 2561) พบว่า การประเมินผล 4 ด้านประกอบด้วย 1) ด้านพฤติกรรม อารมณ์ 2) ด้านความประพฤติ 3) ด้านพฤติกรรมไม่อยู่นิ่งสมาธิสั้น และ 4) ด้านความการสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนนั้น สุขภาวะทางใจของนักเรียน อยู่ในเกณฑ์ที่มีความเสี่ยงและมีปัญหาในหลายด้านๆ มีนักเรียนจำนวนมากที่ได้รับผลกระทบโดยตรงและทางอ้อม และจากการสำรวจข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักเรียนเป็นรายบุคคลและการเยี่ยม บ้านนักเรียน ยังพบว่ามีข้อมูลปัญหาหลายประการ เช่น ปัญหาครอบครัว บิดามารดาหย่าร้าง แยกกันอยู่ ปัญหา ด้านเศรษฐกิจ บิดามารดาอยู่ต่างจังหวัด นักเรียนต้องอาศัยอยู่กับญาติพี่น้องหรืออยู่กันตามลำพัง สภาพปัญหา ดังกล่าว อาจส่งผลให้นักเรียนเหล่านี้ถูกชักจูงไปในทางที่ไม่ดีได้ พฤติกรรมอาจคล้อยตามได้ง่าย จากข้อมูลสภาพ ปัญหาของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างข้างต้น ส่งผลกระทบต่องานบริหารระบบดูแลช่วยเหลือของโรงเรียน

นอกจากนั้นปัญหาในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านครู พบว่าสถานศึกษามีครูไม่ เพียงพอต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้ที่ให้คำปรึกษาแนะนำยังขาดความรู้ความเข้าใจและจิตวิทยาในการพูดคุย ประกอบกับการเป็นครูที่ปรึกษาและครูมีภาระงานที่นอกเหนือจากการสอนหนังสือและภาระงานอื่น ๆ สถานศึกษา ยังขาดการมีส่วนร่วม และครูไม่สามารถติดตามดูแลนักเรียนได้อย่างทั่วถึง ครูและบุคลากรส่วนใหญ่ไม่เคยฝึกอบรม เกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียนขาดความเข้าใจในการส่งต่อ และมีเวลาน้อยในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน การมี ส่วนร่วมจากผู้ปกครอง การออกเยี่ยมบ้าน ผู้ปกครองส่วนใหญ่ติดภาระงาน ทำให้ไม่ได้รับข้อมูลข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ ตัวนักเรียน ด้านการส่งต่อ ขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอความช่วยเหลือเฉพาะทางให้ได้รับการ ช่วยเหลือต่อไป ซึ่งมีขั้นตอนตามลำดับขั้นที่ยุ่งยากซับซ้อน (Supassorn Suriya, 2019) ซึ่งสอดคล้องกับวรรณา โฉมฉิน (Wanna Chomchin, 2019) ได้ทำการศึกษา การประเมินความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญห ผู้ปกครองไม่ได้ให้ความร่วมมือในการการส่งเสริม สนับสนุนและให้ความสำคัญในการดำเนินงานจัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล

จากความเป็นมา ความสำคัญ และปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงศึกษารูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนา ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการ บริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาให้เหมาะสม สามารถนำผลของรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนา ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา ที่พัฒนาขึ้นไปปฏิบัติจริงในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาบุคลากรและ องค์การให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลจนผู้เรียนมีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐาน ตามความ สอดคล้องเหมาะสม และความเป็นไปได้ภายใต้บริบทด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และทรัพยากรทางการศึกษา ของแต่ละแห่งให้มีความทันสมัยยิ่งขึ้น ตลอดจนสามารถใช้เป็นแนวทางในการไปกำหนดเป็นนโยบายในการพัฒนา บุคลากรและองค์การให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสำเร็จของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
- 2) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กับข้อมูลเชิงประจักษ์
- 3) เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

การทบทวนวรรณกรรม

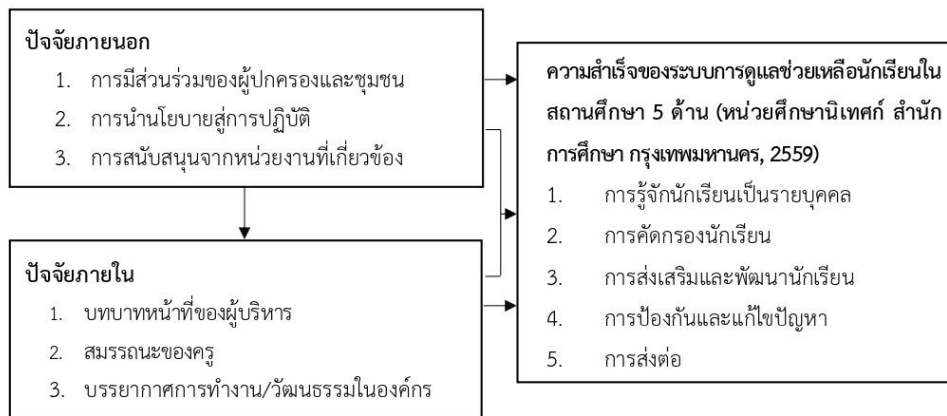
ผู้ศึกษาได้ศึกษาจากเอกสารแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ เพื่อสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ตามลำดับ ดังนี้

- 1 แนวคิด ทฤษฎี และหลักการ การบริหาร แนวคิดของวงจรเดมมิงหรือวงจรคุณภาพ PDCA ย่อมาจาก Plan-Do-Check-Act แปลว่า วางแผน-ปฏิบัติ-ตรวจสอบ-ปรับปรุง เป็นวงจรที่มีความเกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยตรง (Nattanaphat Ontam, 2019)
2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย ปัจจัยภายใน ได้แก่ 1) บทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร 2) สมรรถนะของครู และ 3) บรรยากาศการทำงาน/วัฒนธรรมในองค์กร ปัจจัยภายนอก ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน 2) การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ และ 3) การสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3. แนวคิดเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การป้องกันและแก้ปัญหา 4) การส่งเสริมพัฒนานักเรียน และ 5) การส่งต่อ (Department of Education, 2016)
4. แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัย พบว่ามีผู้กำหนดประเภทของรูปแบบไว้แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับลักษณะของศาสตร์นั้น ๆ คีฟส์ (Keeves 1997 Reference in Tasanee Rattanasuwan, 2017)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

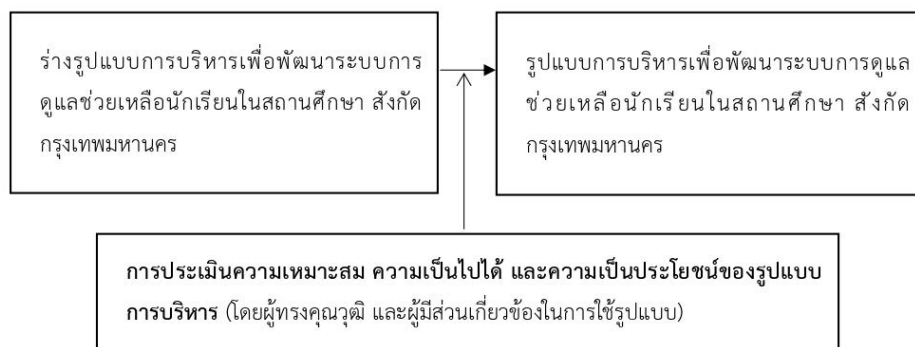
จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและขอบเขตการวิจัย ผู้วิจัยได้นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ดำเนินการเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาและตรวจสอบรูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระยะที่ 2 การสร้างและประเมินรูปแบบการบริหารที่ส่งผลต่อการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ภาพที่ 2 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัยระยะที่ 2

ระเบียบวิธีวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณโดยการประยุกต์ใช้เทคนิคการรวบรวมข้อมูลแบบผสมวิธี (Mixed-Method Methodology) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลศึกษาถึงประถมศึกษา ในสังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2566 จำนวน 327 โรงเรียน (Department of Education, 2022) กลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลศึกษาถึงประถมศึกษา ในสังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2566 จำนวน 121 โรงเรียน ใช้วิธีคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป G* Power 3.0.1 สำหรับการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (α) อำนาจการทดสอบ (Power) 0.95 และขนาดอิทธิพลระดับกลาง (medium effect size) 0.30 จากการคำนวณสูตรได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 111 โรงเรียน แต่การศึกษาค้นครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม จึงแจกแบบสอบถามมากกว่าจำนวนที่ต้องการร้อยละ 10 เพื่อป้องกันการสูญหาย รวมเป็น 121 โรงเรียน โดยทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ด้วยการ จับสลากเลือกโรงเรียน ซึ่งแต่ละโรงเรียนมีผู้ให้ข้อมูล โรงเรียนละ 3 คน คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานแนะแนว หรือหัวหน้าระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูประจำชั้น รวมทั้งสิ้นจำนวน 363 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 3 ชนิด ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสำเร็จของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอก ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน ซึ่งเลือกโดยวิธีแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อให้ได้ข้อมูลถึงปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร 2) แบบสอบถามเพื่อใช้ในการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสำเร็จของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 สอบถามปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสำเร็จของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ได้แบ่งเป็น 2 ปัจจัย มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ตอนที่ 3 สอบถามความสำเร็จของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 5 ด้าน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยการให้ค่าน้ำหนักคะแนน และ ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม 3) แบบประเมินรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาความสำเร็จของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 2 ฉบับ โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA แบบประเมินมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert Scale) ฉบับที่ 1 แบบประเมินสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ ฉบับที่ 2 แบบประเมินผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้รูปแบบ โดยปรับจากการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ

สถิติเพื่อการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหาของข้อความในแบบวัด ซึ่งประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ (5 คน) โดยการหาค่า IOC 2) การวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (ความเชื่อมั่น) ของแบบวัด โดยหาค่า Item-total Correlation และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา Alpha Coefficient (α) ของครอนบาค Cronbach สถิติเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัย ได้แก่ 1) สถิติพื้นฐาน/สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (SD) 2) สถิติอ้างอิง ได้แก่ การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) ตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Confirmatory Factor Analysis : CFA) การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling : SEM) ทำการวิเคราะห์ทางสถิติ โดยวิธีการวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล (Path Analysis) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ใช้ศึกษาอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลโดยรวมของปัจจัยตามกรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง เรื่อง รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยการประยุกต์ใช้เทคนิคการรวบรวมข้อมูลแบบผสมวิธี (Mixed-Method Methodology) เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัด

กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย ได้แก่ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสำเร็จของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร 2) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กับข้อมูลเชิงประจักษ์ และ 3) เพื่อประเมินรูปแบบการบริหาร เพื่อพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาและตรวจสอบรูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ หลักการ แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาและการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเชิงลึก โดยสร้างแบบมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert Scale) 5 ระดับเพื่อวัดปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน 2) การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ และ 3) การสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และปัจจัยภายใน ประกอบด้วย 1) บทบาทของผู้บริหาร 2) สมรรถนะของครู และ 3) บรรยากาศการทำงาน/วัฒนธรรมในองค์กร โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) การตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Confirmatory Factor Analysis: CFA) การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) โดยการวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล (Path Analysis) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ใช้ศึกษาอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลโดยรวมของปัจจัย

ระยะที่ 2 สร้างและประเมินรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยนำผลการตรวจสอบโมเดลเชิงสาเหตุ จากระยะที่ 1 จากผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) และผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling : SEM) ซึ่งปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในมีอิทธิพลต่อความสำเร็จของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 4 ตัวแปร โดยร่วมกันแสดงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้วยขนาดอิทธิพลในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ 0.318 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากนั้นผู้วิจัยนำไปสร้างรูปแบบฉบับร่างด้วยหลักการวงจรเดมมิง (Deming Cycle) ตามกระบวนการ PDCA ประเมินรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 7 ท่าน และโดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้รูปแบบ 30 ท่าน ตามแบบมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert Scale) 5 ระดับ เพื่อประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความมีประโยชน์ของรูปแบบ ค่าเฉลี่ยของปัจจัยรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครอยู่ในระดับมากตามเกณฑ์ที่กำหนด แสดงว่าผลการประเมินมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้และมีความมีประโยชน์ในการนำไปสู่แนวปฏิบัติต่อไป

1. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสำเร็จของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จากผลการวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล (Path Analysis) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ใช้ศึกษาอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลโดยรวมของปัจจัย พบว่า

อิทธิพลของปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อความสำเร็จของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีจำนวน 6 ตัวแปร โดยทั้งหมดตัวแปรร่วมกันมีอิทธิพลต่อความสำเร็จของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 91.00 จากค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ ($R^2 = 0.91$) สำหรับการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling : SEM) พบว่า จากค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ ($R^2 = 0.91$) ซึ่งมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสำเร็จของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้วยขนาดอิทธิพลในรูปคะแนนมาตรฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยได้รูปแบบเชิงสาเหตุของปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อความสำเร็จของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

2. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กับข้อมูลเชิงประจักษ์ รูปแบบปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกมีอิทธิพลทางตรงต่อความสำเร็จของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีอิทธิพลของทั้งสองปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยภายนอก มีตัวแปรที่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสำเร็จของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้วยขนาดอิทธิพลในรูปคะแนนมาตรฐาน โดยเรียงตามน้ำหนักความสำคัญ ได้แก่ ตัวแปรการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ (0.92) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน (0.88) และการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (0.80) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนปัจจัยภายใน มีตัวแปรที่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสำเร็จของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้วยขนาดอิทธิพลในรูปคะแนนมาตรฐาน โดยเรียงตามน้ำหนักความสำคัญ ได้แก่ ตัวแปรสมรรถนะของครู (0.95) บรรยากาศการทำงาน/วัฒนธรรมในองค์กร (0.93) และบทบาทของผู้บริหาร (0.89) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์และเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

3. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3. ประเมินรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จากการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในการวิจัยระยะที่ 2 ด้วยกระบวนการ PDCA และประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผลประเมินในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และการประเมินโดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้รูปแบบ เพื่อประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลประเมินในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

ภาพที่ 3 รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

งานวิจัยนี้ พบว่า ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสำเร็จของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายใน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า ผู้บริหาร ครู และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในโรงเรียน ตระหนักถึงความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และเกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ที่เห็นได้จากการพัฒนาตนเองศึกษาเรียนรู้ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรม บุคลิกภาพ ซึ่งพัฒนาขึ้นจากเดิม และให้การสนับสนุนการดำเนินงาน อย่างสม่ำเสมอ มีความตระหนักในความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และมีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน มีความสุขที่จะพัฒนานักเรียนในทุกด้าน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานทั้งต่องานตนเองและการทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงาน เน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติเพื่อให้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ประสบความสำเร็จอยู่ในระดับมากที่สุด (Office of Academic and Educational Standards. Office of the Basic Education Commission, 2016) สอดคล้องกับผลการวิจัยของวัตสันต์-เดวิส (Watson-Davis, 2011 Reference in Kritnisha Putjira, 2021) ได้ทำการศึกษาความเข้าใจของครูเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า ประสิทธิภาพของครูมีความจำเป็นสำหรับการสนับสนุนดูแลนักเรียน ผู้ตอบแบบสอบถาม 34% มีความเข้าใจในระบบ 81.5% ต้องแจ้งครูเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนที่ดูแล 81% มีความเชื่อว่าโรงเรียนไม่มีนักเรียนอยู่ในระบบดูแล และ 93% ต้องได้รับการพัฒนาในอาชีพครูเกี่ยวกับวิชาการ สังคม อารมณ์เพื่อให้เกิดผลสู่ตัวนักเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของยุพาวรรณ ทองตะนูนาม (Yupawan Thongtanunam., 2015)

พบว่า องค์การแห่งความสุขในบริบทขององค์การภาครัฐจะมีลักษณะเป็นองค์การที่บุคลากรหรือพนักงานในองค์การมีความพึงพอใจต่อการทำงานในองค์การ มีจิตวิญญาณในการทำงานขององค์การ และองค์การมีสมรรถนะองค์การที่ดี โดยมีปัจจัยพัฒนาองค์การแห่งความสุข ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การ การบริหารทรัพยากรบุคคล ความผูกพันต่อองค์การและพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ ดังนั้นการพัฒนาองค์การภาครัฐไปสู่องค์การแห่งความสุข องค์การควรให้ความสำคัญในการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหาร เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานทรัพยากรบุคคลและส่งเสริมให้เกิดความผูกพันของบุคลากรต่อองค์การและมีพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ

การตระหนักรู้และความตื่นตัวของผู้บริหารและบุคลากร ผู้บริหาร ครู และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในโรงเรียนมีความตระหนักถึงความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ส่งผลให้เกิดการพัฒนาตนเอง การเรียนรู้ และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม รวมถึงบุคลิกภาพที่ดีขึ้นจากเดิม **แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน** การมีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียนและการพัฒนานักเรียนในทุกด้าน สร้างความพึงพอใจในการทำงานทั้งต่อตนเองและเพื่อนร่วมงาน ทำให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการทำงานร่วมกัน **การสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง** มีการสนับสนุนการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะจากผู้บริหารที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากร ทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง **การมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย** ความสำเร็จของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนยังเกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติจริง ซึ่งทำให้เกิดการประสานงานและความร่วมมืออย่างเป็นระบบ ส่งผลให้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบความสำเร็จในระดับสูง

จากปัจจัยดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการสร้างความตระหนักรู้และแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน พร้อมกับการสนับสนุนและความร่วมมือจากทุกฝ่าย เป็นปัจจัยหลักที่ทำให้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ประสบความสำเร็จอย่างสูงสุด

ผลการวิเคราะห์ระดับความสำเร็จของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษา มีการวางแผนสร้างความเข้าใจในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีการแบ่งคณะกรรมการแต่ละฝ่ายดำเนินงานชัดเจน มีครูที่ปรึกษาให้ความสำคัญในเรื่องของการจัดกิจกรรมโฮมรูม มีการจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครอง จัดการเก็บข้อมูลของนักเรียน ที่เป็นปัจจุบัน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นขั้นตอน มีการใช้แบบประเมิน SDQ ร่วมกับการเยี่ยมบ้านนักเรียน มีการออกเยี่ยมบ้านนักเรียนครบทุกคนเพื่อให้ครูที่ปรึกษาได้รู้จักนักเรียนทุกคนด้านการคัดกรองนักเรียน มีการพิจารณาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน เพื่อการจัดกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง/กลุ่มมีปัญหา และกลุ่มพิเศษ การจัดกลุ่มนักเรียนนี้ มีประโยชน์ต่อครูที่ปรึกษาในการหาวิธีการเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาก็ตรงกับปัญหาของนักเรียนยิ่งขึ้นด้านการส่งเสริมและพัฒนาเด็กนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนาเด็กนักเรียนโรงเรียนจัดกิจกรรมสนับสนุนให้นักเรียนทุกกลุ่ม ได้พัฒนาเต็มศักยภาพ เกิดความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่าง ๆ มีการจัดกิจกรรมโฮมรูม การจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน และจัดทำโครงการ กิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิต และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหามีครูแนะแนวหรือครูที่ปรึกษา บริการให้คำปรึกษา แนะนำเบื้องต้นแก่นักเรียน และจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน และด้านการส่งต่อ กรณีที่มีบางปัญหามีความยากต่อการช่วยเหลือ ครูที่ปรึกษาส่งต่อไปยังครูที่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ

ลักษณะปัญหา เช่น ส่งต่อครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชา หรือฝ่ายปกครอง หรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นก็มีขั้นตอนส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน (Department of Education, 2016) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญเนตร มุลทองจาด (Kwanned Multongchad, 2021) ได้ทำการศึกษา การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี รายงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายอยู่ในระดับมาก นักเรียนต้องการการบริการแนะแนวและการให้คำปรึกษาจากโรงเรียน เพื่อพัฒนาอาชีพและเป็นแนวทางการศึกษาต่อในระดับสูง เป็นแนวทางแห่งความสำเร็จ และสอดคล้องกับงานวิจัยของมยุรี สารีบุตร (Mayuree Sareebutr and Uthai Piromrue, 2017) กล่าวถึงปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสัมพันธ์กับคุณภาพนักเรียนพบว่า ปัจจัยด้านการคัดกรองนักเรียนอยู่ในระดับมาก โดยมีการนำผลการคัดกรองนักเรียนที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมาจำแนกตามกฎเกณฑ์ การคัดกรองที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้นโดยอาจจำแนกเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา กลุ่มพิเศษ ที่ต้องให้การส่งเสริมเป็นกรณีพิเศษ ตลอดจนกลุ่มนักเรียนที่ต้องการจัดการเรียนรวม โดยข้อมูลการคัดกรองถือเป็นความลับ

ส่วนผลการตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุรูปแบบปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ในการวิเคราะห์ SEM โดยดัชนีความสอดคล้องเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด สอดคล้องกับงานวิจัยของพูลพงศ์ สุขสว่าง (Poonpong Suksawang, 2014) ได้กล่าวว่า หลักการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบว่าโมเดลสมการ โครงสร้างที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่ ซึ่งเป็นการยืนยันความสอดคล้องของทฤษฎีกับข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากการทำวิจัยในครั้งนี้

สำหรับผลการประเมินรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อประเมินระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ผลการประเมินระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นไปตามสมมติฐาน เนื่องจากผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามขั้นตอนของการพัฒนารูปแบบ โดยเริ่มตั้งแต่การรวบรวมปัญหา ศึกษาแนวคิดหลักการ ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งรูปแบบนี้ได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากคณาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้งานรูปแบบ อีกทั้งรูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับ คีฟส์ (Keeves, 1980 Reference in Waro Pengsawat, 2010) และชัยวิชิต เชียรชนะ (Chaiwichit Chianchana, 2017) หลักการคุณลักษณะของรูปแบบที่ดี จะต้องมีความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้างรูปแบบนั้น โดยใช้เพื่อเป็นการพยากรณ์ได้ และสามารถพิจารณาจากการตรวจสอบและทดสอบรูปแบบที่เป็นข้อมูลที่พิสูจน์ได้ ซึ่งจะสามารถบ่งบอกให้เห็นเหตุผลที่ได้จากเรื่องที่ศึกษาจากกรณีต่าง ๆ โดยรูปแบบนี้สามารถใช้เป็นเครื่องมือจากแนวความคิดของการสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปร และลักษณะรูปแบบที่ดีจะต้องประกอบด้วย เป้าประสงค์ หลักการ กลไกของรูปแบบวิธีการ และการประเมิน และผลการประเมินรูปแบบโดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากการใช้รูปแบบ เพื่อประเมินระดับความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ ของรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน

สถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ผลการประเมินระดับความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่พัฒนาขึ้นนี้สอดคล้องกับวัฏจักรเดมมิง (Deming cycle) หรือระบบบริหารคุณภาพ (PDCA) ประกอบด้วย การวางแผน (Plan – P) การปฏิบัติตามแผน (Do – D) การตรวจสอบ (Check – C) และการปรับปรุง (ACT – A) และสำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา และ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Office of the Basic Education Commission, 2004) กล่าวว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ดีช่วยให้เกิดประโยชน์ทั้งประเทศชาติ เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง สอดคล้องกับ วชิรินทร์ สุทธิชัย (Watcharin Sutthisai, Chaiya yimvilai and Varadaj Chadarasorn, 2012). กล่าวว่า การนำนโยบายลงไปสู่การปฏิบัติ การแปลงนโยบายที่กำหนดไว้สู่ การบริหาร มีการใช้ทรัพยากร การปฏิสัมพันธ์ระหว่างองค์การ ระหว่างบุคคล เพื่อให้วัตถุประสงค์หรือภารกิจที่กำหนดไว้บรรลุผล สำเร็จตามที่กำหนดไว้ สำหรับการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากการใช้รูปแบบ

การถ่ายทอดและนำไปใช้ประโยชน์ สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร สามารถนำผลการวิจัยนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา และเพื่อให้การปฏิบัติงานแบบมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา และนักเรียนเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้บริหารของหน่วยงาน สามารถนำรูปแบบดังกล่าวไปเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา และเพื่อให้การปฏิบัติงานแบบมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา และนักเรียนเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2. ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง สามารถนำตัวชี้วัดจากผลการวิจัย ที่มีลักษณะในการปฏิบัติน้อย ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้บริหาร และปัจจัยด้านด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน นำไปพัฒนาต่อยอดสถานศึกษา ให้การดำเนินงานด้านระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาเป็นไปอย่างสมบูรณ์มากขึ้น ตามบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง

3. จากผลการวิจัยพบว่า ด้านการคัดกรองนักเรียนมีค่าเฉลี่ยความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์น้อยที่สุด ดังนั้น สถานศึกษาควรมีการกำหนดเป็นนโยบาย และให้ความสำคัญกับการศึกษาข้อมูลนักเรียน นำมาศึกษาวิเคราะห์และสรุปข้อมูลตามเกณฑ์สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เพื่อการคัดกรองนักเรียนให้ชัดเจนต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ผู้ที่สนใจศึกษางานวิจัยนี้ควรนำไปต่อยอดงานวิจัย ในลักษณะการนำผลการวิจัยสู่การปฏิบัติจริง ทั้งนี้ เพื่อให้เข้าใจไปในแนวทางเดียวกันในการนำสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ที่มีความสอดคล้องกับบริบทของแต่ละหน่วยงาน

2. ผู้ที่สนใจศึกษางานวิจัยนี้ควรทำการศึกษาวิจัยในลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ด้วยการต่อยอดจากรูปแบบ เพื่อเป็นแนวทางเพื่อให้ได้รูปแบบการบริหารงานวิจัยที่เหมาะสมหรือการนำผลของการวิจัยเชิงทดลองไปปรับใช้ตามความเหมาะสมด้วยการพัฒนาในแต่ละตัวแปรที่เป็นไปตามบริบทของหน่วยงานต่อไป

References

- Chaiwichit Chianchana. (2017). Creating and Developing Model. Silpakorn Educational Research Journal, 9(1), 1-11.
- Department of Education (2022). Educational statistics report, academic year 2022, schools under the Bangkok. Department of Education, Bangkok metropolitan administration
- Department of Education. (2016). Guidelines for creating a system to care for the mental health of students and teachers. Bangkok : Academic Service Center Srinakharinwirot University.
- Keeves, P. J. (1988). Educational Research, Methodology and Measurement : An International Handbook. Oxford : Pergamon Press.
- Kritnisha Putjira (2021) .Development of Student Care System Model in Watjantaram (Tangtrongjit 5) Schools Focusing on Functional Competency of Classroom Teachers. M.A. Thesis, Master of Education Program in Educational Administration. Christian University.
- Kwanned Multongchad. (2021). Student Care and Support System Performance of Watudom Rangsee. (Master's thesis). Silpakorn University
- Likert, Rensis. (1967). The Method of Constructing and Attitude Scale. Attitude Theory and Measurement. Fishbein, Martin, Ed. New York: Wiley & Son.
- Likert, R. (1976). New Patterns of Management. New York: McGraw-Hill.
- Mayuree Sareebutr and Uthai Piromrue. (2017). Achievement Factors of Student Assistant Promoting on Quality of Student in Primary Schools. Silpakorn Educational Research Journal, 9(2), 289-303.
- Ministry of Education. (2018). Report of synthesis results. Research and development results Mechanisms for strengthening discipline in educational institutions at the basic education level. Bangkok: Office of the Secretariat of the Education Council.
- Nattanaphat Ontam. (2019) PDCA (Deming Cycle) Management Techniques. Journal of Association of Professional Development of Educational Administration of Thailand, 1(3), 39-46

- Office of the Basic Education Commission. (2 0 0 9). Guidelines for organizing student development activities. According to the Basic Education Core Curriculum, B.E. 2008. Bangkok: Agricultural Cooperatives of Thailand Publishing Company Limited.
- Office of the Basic Education Commission. (2016). Guidelines for implementing the student care and support system in educational institutions. Bangkok: Shipping and Parcel Organization Printing House.
- Office of the Basic Education Commission. (2 0 0 4). Implementation of student care and support systems in educational institutions. Bangkok: Teachers' Council of Ladprao Printing House.
- Office of the Basic Education Commission. (2016) Student care and support system. Bangkok: National Office of Buddhism Printing House.
- Poonpong Suksawang. (2 0 1 4). The Basics of Structural Equation Modeling. Princess of Naradhiwas University Journal, 6(2), 136-146.
- Supassorn Suriya. (2019). The operation of student support system of the opportunity expanded school under the auspices of Bangkok Metropolitan Administration. (Master's thesis). Bangkok: Graduate Schools, Siam University.
- Tasaneerattanasuwan. (2017). .Developing an effective management model of private basic educational institutions. Ph.D. dissertation, field of educational administration. Nakhon Si Thammarat Rajabhat University.
- Waro Pengsawat. (2010). Creative Science. Rajabhat Sakon Nakhon University Journal; 2(4), 2-15.
- Wassana Bunthong. (2 0 1 9). Need Assessment For Operation of Student Care And Support System In Schools Under Bangkok Metropolitan. M.Ed. thesis, Valaya Alonngkorn Rajabhat University Under The Royal Patronage Pathum Thani.
- Watcharin Sutthisai, Chaiya yimvilai and Varadaj Chadarasorn (2 0 1 2). Factors Affecting the success of the Implementation of the Rajabhat University policy : A case study of Rajabhat University in North-East of Thailand. Chophayom Journal, 23, 51–65
- Watson, S., Miller, T., Davis, L., & Carter, P. (2010). Teachers' perceptions of the effective teacher.
- Yupawan Thongtanunam. (2 0 1 5). Factors associated with happy workplace (public sector organization): A systematic review. Journal of Health Science Research. 9(1), 52,55.

